

Naturvärdesinventering vid Odal mannen 21 och 38,
Eskilstuna kommun

Naturföretaget 2021

Inventering och rapport: Martin Berg

Foto: Martin Berg

Kvalitetsgranskning: Niina Sallmén

Datum rapport: 2021-10-22

Version: 2

Kontaktperson för denna rapport: Martin Berg, martin@naturforetaget.se, 072-2223143

Naturföretaget
Vaksalagatan 6
753 20 Uppsala
info@naturforetaget.se
Kartor publicerade med tillstånd av ESRI

Innehåll

Sammanfattning	4
Bakgrund.....	5
Metodik.....	5
Naturvärdesinventering.....	5
Bedömning av Natura 2000-naturtyp.....	6
Skyddsvärda träd	7
Datainsamling.....	7
Rapportering av arter	7
Arter inom Artskyddsförordningen	7
Förstudie	7
Osäkerhet i bedömningen.....	7
Beskrivning av området och dess naturvärden.....	7
Fynd av naturvårdsarter	9
Naturvärdesbedömning	10
Spridningsvägar.....	10
Källor	10
Litteratur	10
Databaser.....	10

Sammanfattning

Ett område om ca 0,76 hektar vid Odalmanen 21 och 38 i Eskilstuna utreds för exploatering varpå naturvärden på platsen behöver utredas. Naturföretaget har därför utfört en naturvärdesinventering av det berörda området under oktober 2021. Inventeringen utfördes enligt svensk standard för Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) (SS 199000:2014).

Vår bedömning är att området har ett lågt artvärde och ett visst biotopvärde varpå området faller inom naturvärdesklass 4 (Visst naturvärde). Bedömningen bygger på att skogen är ung och främst består av triviallövsly samt att naturvårdsarter, med undantag ifrån blåsippa och ungsrott av ask och alm, inte påträffats inom inventeringsområdet. Vår bedömning är att inventeringsområdet ligger så isolerat ifrån andra grönområden att det inte utgör en ekologisk spridningsväg.

Bakgrund

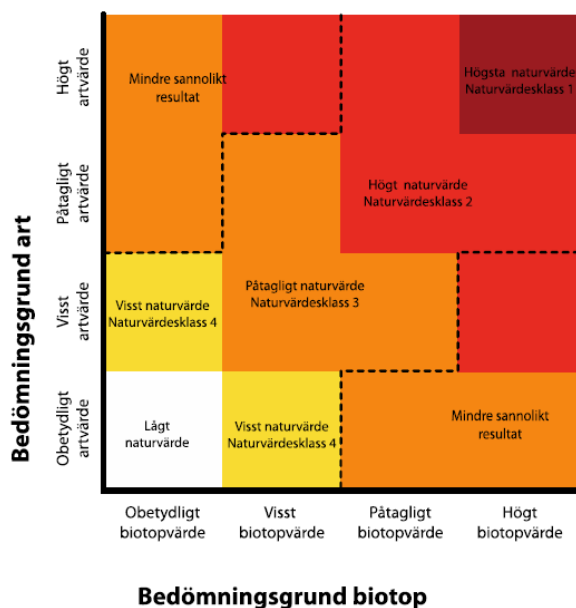
Ett område vid Odal mannen 21 och 38 i Eskilstuna utreds för exploatering. Naturföretaget har på uppdrag av Eskilstuna kommun därför utfört en naturvärdesinventering av det berörda området under oktober 2021.

Metodik

Naturvärdesinventering

Området inventerades den 13 oktober 2021. Inventeringen utfördes enligt svensk standard för Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) (SS 199000:2014). Inventeringen utfördes på fältnivå med detaljeringsgrad Medel, och med tilläggen Naturvärdesklass 4 och Detaljerad redovisning av artförekomst.

Syftet med naturvärdesinventering är att identifiera områden (naturvärdesobjekt) som är av positiv betydelse för biologisk mångfald. Naturvärdesobjekt som hittas inom inventeringsområdet avgränsas, beskrivs i text och deras naturvärdesklass bedöms. Naturvärdesklassen baseras på områdets biotopvärde och artvärde. Biotopvärdet bedöms utifrån områdets biotopkvaliteter och på biotopens sällsynthet eller hur hotad den är. Artvärdet bedöms utifrån förekomst av naturvårdsarter, rödlistade arter, hotade arter samt artrikedom.

Figur 1. Matris ur svensk standard för NVI, som visar hur utfallet för artvärde respektive biotopvärde leder till en viss naturvärdesklass.

Naturvärdesbedömningen resulterar i antingen lågt naturvärde (områden av ingen eller ringa betydelse för biologisk mångfald) eller någon av följande naturvärdesklasser:

Klass 1. Högsta naturvärde: Områden av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.

Klass 2. Högt naturvärde: Områden av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå. Motsvaras ungefär av t.ex. Skogsstyrelsens nyckelbiotoper, Våtmarksinventeringens klass 1 och 2 och skogsbrukets klass Urvatten.

Klass 3. Påtagligt naturvärde: Området behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det bedöms vara av särskild betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras. Motsvaras ungefär av Skogsstyrelsens objekt med naturvärde, Våtmarksinventeringens klass 3 och 4 och skogsbrukets klass Naturvatten.

Klass 4. Visst naturvärde: Området behöver inte vara av betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det är av betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras. Naturvärdesklass 4 är användbar för områden som tydligt påverkats av mänsklig aktivitet men där det trots allt finns biotopkvaliteter eller arter av viss positiv betydelse för biologisk mångfald, t.ex. äldre produktionsskog med flerskiktat trädbestånd men där andra värdestrukturer och värdeelement saknas.

Naturvårdsarter

är ett samlingsbegrepp för arter som är särskilt skyddsvärda eller indikerar områden med höga naturvärden. I begreppet ingår bl.a. rödlistade arter, signalarter, skyddade arter och typiska arter.

Rödlistade arter

Arter som bedöms löpa risk att försvinna ur landet.

Signalarter

Arter som med sin närvaro indikerar att ett område har höga naturvärden. Frekvens och kombination av signalarter kan dessutom förstärka eller ge ytterligare information om områdets naturvärdeskvalitet.

Skyddade arter

Fridlysta arter eller arter listade i EU:s art- och habitatdirektiv eller fågeldirektiv.

Typiska arter

Arter som indikerar bevarandestatus för olika N2000-naturtyper.

Figur 2. Definition av begreppet naturvårdsarter.

Bedömning av Natura 2000-naturtyp

I naturvärdesinventering enligt svensk standard ingår att bedöma om inventeringsobjekt innehåller biotoper av s.k. Natura 2000-naturtyp, utifrån naturlighetskriterier enligt Naturvårdsverkets vägledningar för respektive naturtyp. Förekomst av en naturtyp som är hotad (på nationell eller internationell nivå) innebär alltid att objektet i fråga har ett Högt naturvärde.

Skyddsvärda träd

Skyddsvärda träd och särskilt skyddsvärda träd inventerades i hela området. Med särskilt skyddsvärda träd avses (Naturvårdsverket, 2012):

Särskilt skyddsvärda träd

- a) jätteträd; träd grövre än 1 meter i diameter på det smalaste stället under brösthöjd.
- b) mycket gamla träd; Gran, tall, ek och bok äldre än 200 år. Övriga trädslag äldre än 140 år.
- c) grova hålträd; träd grövre än 40 cm i diameter i brösthöjd med utvecklad hållighet i huvudstam.

Dessutom inventerades skyddsvärda träd, vilket definierades som träd som inom en snar framtid kommer att uppnå kriteriet särskilt skyddsvärda träd.

Datinsamling

Insamlade fältuppgifter registreras med hjälp av appen Fieldmaps for ArcGIS i surfplatta, med ortofoto som bakgrund. Polygoner, punkter och linjer ritas in i appen, och synkroniseras direkt in i ArcGIS. Registrerat data kan sedan tas ut från ArcGIS i olika format, t.ex. som shapefiler. Noggrannheten är ca 5-10 m. Det koordinatsystem som används är Sweref 99 TM.

Rapportering av arter

Alla naturvårdsintressanta arter rapporteras in till Artportalen. Rödlistade och skyddade arter rapporteras med en koordinat för varje förekomst, med undantag för om många förekomster av samma art finns inom samma naturvärdesobjekt. Övriga naturvårdsintressanta arter rapporteras normalt bara med en koordinat per naturvärdesobjekt som de förekommer i.

Arter inom Artskyddsförordningen

Arter som omfattas av juridiskt skydd enligt Artskyddsförordning (SFS 2007:845) tas upp under rubriken Skyddade och fridlysta arter. Där sammanfattas vilka skyddade arter som har påträffats i området, och vad fynden kan innebära vid en eventuell exploatering.

Förstudie

Fynd av arter från området har inhämtats från ArtDatabanken. Uppgifter om naturvärden och områdesskydd har inhämtats från Skogsstyrelsens karttjänst Skogens pärlor och Naturvårdsverkets karttjänst Skyddad natur.

Osäkerhet i bedömningen

Inventeringen är en naturvärdesinventering med detaljeringsgrad medel, ingen artgrupp har inventerats detaljerat.

Beskrivning av området och dess naturvärden

Området är 0,76 hektar stort utgörs av yngre lövskog (figur 3). Träden är generellt unga, men enstaka medelålders lövträd finns inom inventeringsområdet (figur 4). Centralt i inventeringsområdet återfinns en klippvägg med en höjd på tre till fem meter. Asp dominerar i området, men sälg, lönn och lind återfinns också i mindre mängd. Skott av både ask och skogsalm finns även, men inga äldre levande exemplar. I området finns även blåsippan som är fridlyst.

Figur 3. Kartbild över inventeringsområdet med avgränsade naturvärdesobjekt färglagda efter bedömt naturvärde enligt klassningen i SIS-standard. 1= Högsta, 2= Högt, 3= Påtagligt, 4=Visst. Punkterna för skogsalm, ask och blåsippa representerar områden där dessa arter förekommer allmänt.

Figur 4. Unga till medelålders lövträd centralt inom inventeringsområdet, samt klippvägg.

Fynd av naturvårdsarter

Under inventeringen hittades tre naturvårdsarter, nämligen:

Ask (*Fraxinus excelsior*) – Starkt hotad

Ask är starkt hotad i Sverige på grund av den vindspridda askskottsjukan. Ett stort antal askskott finns inom inventeringsområdet men ingen äldre ask kunde återfinnas.

Blåsippa (*Hepatica nobilis*) – Fridlyst

Relativt vanlig i delar av inventeringsområdet. Blåsippa är fridlyst enligt 9 § i hela landet. Arten är vanlig i regionen och en utredning av bevarandestatus skulle troligen visa att den inte riskerar att påverkas av en eventuell exploatering. Arten bedöms som livskraftig enligt rödlistan. Blåsippa är en naturvårdsart som förekommer i lundmiljöer eller i näringsrika granskogar och är en art som indikerar kalkrika jordar.

Skogsalm (*Ulmus glabra*) - Akut hotad

Skogsalm är akut hotad i Sverige på grund av almsjukan. Ett antal unga skogsalmar återfanns inom inventeringsområdet men ingen äldre skogsalm kunde återfinnas.

Naturvärdesbedömning

Naturvärdesklass 4. Bedömningen baseras på ett Visst biotopvärde främst med avseende på att majoriteten av träd är mycket unga men att det ändå finns inslag av medelålders lövträd och död ved i området. Artvärdet bedöms som lågt då få naturvårdsarter hittades i området, och att de hotade trädslagen bara fanns som sly.

Spridningsvägar

Vår samlade bedömning är att inventeringsområdet ligger så isolerat ifrån andra grönområden att det inte är av vikt ur spridningssynpunkt. Denna slutsats styrks även av en nätverksanalys utförd av Eskilstuna kommun 2017 (Eskilstuna kommun, 2017). Däremot kan även isolerade grönområden i annars helt urbana miljöer ha ett ekologiskt värde genom att fungera som gröna lungor och bidra med bl.a. fotosyntes och temperaturreglering.

Källor

Litteratur

ArtDatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
Eskilstuna kommun 2017. Nätverksanalys av tätortsnära natur i Eskilstuna 2017
Hallingbäck, T. (red.) 2013. Naturvårdsarter. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
Naturvårdsverket 2012, Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd, 2012.
SIS 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Svensk standard SS 199000:2014.

Databaser

ArtDatabanken. www.artfakta.artdatabanken.se (2021-10-21)
Naturvårdsverket. Skyddad natur. <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/> (2021-10-22)
Skogsstyrelsen. Skogens Pärlor. <http://minasidor.skogsstyrelsen.se/skogensparlor/> (2021-10-22)